

РОЗДІЛ III

ПРАВОВЕ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В РЕГІОНІ

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВЕКТОР: ПРАВОВІ ГАРАНТІЇ СУБ'ЄКТАМ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Білобабченко С.Л.

Науковий керівник: старший викладач Ковальчук С.Я.

Розглядаються євроінтеграційний курс стратегічного розвитку України та інституційно-правові інструменти захисту конкуренції в Європейському Союзі, висвітлюються найважливіші аспекти модернізації європейського конкурентного законодавства задля забезпечення належного захисту економічної конкуренції, вирішення актуальних проблем соціально-економічного розвитку України.

Постановка проблеми. Визначення євроінтеграційного курсу як стратегічного напрямку розвитку України, необхідність врахування світового досвіду захисту конкуренції, існування норм міжнародної координації та європейських стандартів у цій сфері актуалізують важливість ознайомлення із цілями, фундаментальними засадами та інституційно-правовими інструментами захисту конкуренції в Європейському Союзі, основними напрямками реформування європейського конкурентного законодавства. Це потрібно задля підвищення ефективності державного регулювання конкурентних відносин в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На жаль, розгляду проблем формування та реалізації конкурентної політики в Європейському Союзі, її впливу на діяльність національних антимонопольних органів на пострадянському просторі, за невеликим виключенням [1], приділяється недостатня увага. В Україні означені питання були предметом аналізу публікацій зарубіжних та вітчизняних фахівців, зокрема, М. Монті, К. Штокманна, Ж. Галло, М. Бараша, З. Борисенко та інших, і, як правило, у спеціалізованих виданнях.

Невирішені раніше складові проблеми полягають у тому, що недостатньо досліджені механізми захисту конкуренції в Європейському Союзі в результаті їхнього реформування, їхній вплив на формування сучасної моделі розвитку конкурентних відносин в Україні.

Це, в свою чергу, стримує створення наукової бази проведення державної конкурентної політики, забезпечення раціонального входу України у європейську спільноту.

Метою статті є з'ясування цілей, принципів та правил захисту конкуренції в Європейському Союзі, розгляд інституційно-правових засад та напрямів проведення конкурентної політики в ЄС. Важливим також є висвітлення найважливіших аспектів модернізації європейського конкурентного законодавства задля забезпечення належного захисту економічної конкуренції, вирішення актуальних проблем соціально-економічного розвитку України. Метою статті є розгляд основних проблем, що стосуються впливу євро інтеграційних процесів на Україну та участі в них нашої держави.

Результати досліджень. Стратегічною метою економічної політики країн-членів ЄС є забезпечення стабільного економічного зростання на основі реалізації переваг економічної інтеграції. Політика Союзу в сфері конкуренції виступає одним із напрямків його інтеграційної діяльності, інструментом реалізації стратегічної мети ЄС. Її ціллю є створення на основі взаємоузгоджених принципів і правил єдиного конкурентного простору, забезпечення належного рівня взаємодії учасників Спільного ринку, ефективного розміщення і використання наявних ресурсів задля сприяння соціально-економічному та технологічному прогресу.

В сучасний час це має велике значення тому, що Україна стає повноправним членом Світової організації торгівлі, але дехто побоюється експансії іноземних товаровиробників, інші впевнені у беззаперечних перевагах, які очікують на нас при вступі до організації. Найменш поінформованих у цьому питанні є представники сільськогосподарського сектору, що зумовлено, у першу чергу, відсутністю доступної та достовірної інформації про правила, які діють межах Сот. Певна річ, що будь-які зміни, спрямовані на подолання проблем ведення сільського господарства, повинні позитивно сприйматися підприємцями та представниками влади [5].

Більшість країн, які набували членства у СОТ, розглядали цю Організацію як потужний стимул до реформування торговельного режиму та формування прозорості і передбачуваної регуляторної політики. Баланс переваг та загроз від поглиблення міжнародної співпраці через членство у Світовій організації торгівлі свідчить про значний потенціал розвитку сільського господарства в умовах лібералізації торговельного режиму. Загрози, які дуже часто пов'язують із

вступом країни до організації, є викликом глобалізації і існують незалежно від того, чи є країна членом СОТ. Загострення конкуренції через розширення міжнародної торгівлі – це об'єктивний процес, якого не уникнути. Головним завданням держави в цьому зв'язку має бути створення передумов для того, аби вітчизняні підприємства якнайкраще могли використати можливості власного розвитку, у тому числі й через вихід на зовнішні ринки [5].

У зв'язку з цим, сьогодні питання взаємовідносин і співпраці України з ЄС набувають все більшої актуальності [4].

Процеси, що відбуваються сьогодні в світі переконують – без інтеграції, що враховуватиме наші інтереси, майбутнє України не передбачуване. І пошук місця України у світогосподарській системі все ще продовжується. Проблема вибору не знято, вона велика, складна й неоднозначна не тільки в історичному та ментальному вимірах, а насамперед в економічному.

Україна ще виразніше засвідчує прагнення до більш тісної інтеграції з Європейським Союзом. “Інкубаційний” період можна скоротити насамперед за умов високого економічного зростання. Більш короткий строк, на думку західних аналітиків, можна очікувати в разі тривалого щорічного зростання української економіки на шість-вісім відсотків. Відповідно період чекання продовжується в разі чотири-відсоткового показника, що для розвинених західних економік є цілком сприйнятним.

Для України євроінтеграційні процеси не є безумовним позитивом. Розрахунки 2007 року, зроблені в Мінекономіці, показали, що втрати нашої держави внаслідок погіршення умов торгівлі з тоді ще претендентами на вступ до ЄС мають становити близько 300 млн. доларів. З нашого боку було опрацьовано пропозиції, прийняття, яких мало б компенсувати ці втрати. На сьогодні ці втрати певною мірою знівельовано не за рахунок поступливості західних партнерів, а за рахунок світової кон'юнктури. Розвиток торгівельних відносин з іншими країнами дав змогу Україні надолужити втрачене.

Разом із тим сьогодні не бракує прогнозів, що світовий ринок може стати більш жорстким для українських товарів. Ціни на основну продукцію вітчизняного експорту тривалий час росли, а нині стабілізувались, особливо на метал та вироби хімічної промисловості. Очікується, що ціни на ці експортні товари почнуть падати. Таким чином, Україна втрачатиме від такого розвитку подій значні валютні надходження. Отже, Україна зацікавлена у знятті з боку ЄС перепон для експорту, аби отримати вигоду від двосторонньої торгівлі [3].

Отже, поза всякими сумнівами, процес входження України в об'єднану Європу буде довгим і важким, очікувати якихось індульгенцій не доводиться, але навіть членство в ЄС не дає гарантій для швидкого процвітання. Вивчення підсумків розширення первинного ядра Союзу показало, що Греція не змогла скоротити своє відставання від середньоєвропейського рівня, хоча отримувала належну допомогу. Деякі ж країни змогли просунутись уперед, наприклад Іспанія [2].

Звідси випливає один важливий висновок: у процесі зближення з ЄС Україна повинна орієнтуватись не на отримання валютної допомоги, а на рівноправність входження, для цього слід бути досить самодостатнім. Тільки рівноправне входження відповідає інтересам України. Згідно з прогнозами експертів, у майбутньому Євросоюз складатиметься із ядра та периферії. І орієнтуватись на входження до периферії - задалегідь прирікати себе на досить не вигідні умови співжиття у Союзі.

Література:

1. Про ратифікацію Угоди про партнерство та співробітництво між ЄС і Україною: Закон України від 10.11.1994 р. №237/94ВР//www.rada.kiev.ua.
2. Буриловська О.І. У пошуках місця під сонцем. Відносини України з країнами Східної та Центральної Європи: крізь призму наукових досліджень та реальної політики// Політика і час. 2005-№8.с.64-71.
3. Гаєць В.Н. У трьох соснах не заблукати//Політика і час.2005-№7.с.77-80.
4. Малащук Д. В. Пріоритетні заходи щодо забезпечення конкурентоспро-можності економіки України //Актуальні проблеми економіки.- 2005.- №1. - С. 22-31.
5. Монті М. Реформа конкурентного права ЄС Європи // Конкуренція. Вісник Антимонопольного комітету України.- 2003.- №3. - С. 56-61.